

MOLNÁR JÁNOS

Halál, hol a te fullánkod

Rézműves Palit minden bizonnyal megölték. A család legalábbis ezt állította. Tíz centinél nem mélyebb tócsába fulladva találták meg egy akácvirág illatos májusi hajnalon. Pár lépésre kedvenc kocsmájától. Noha úszni tudott. Logikus, csakis rasszista erőszak áldozata lehetett. Meggyanúsításra alkalmas ellenség bőven akadt. Pali nagy barátja volt a pénznyerő automatáknak, nem annyira azok neki. Sokszor merült pénzzavarba, gyakran kért kölcsön, és ritkán tudott a kölcsönök pocsolyájából kivergődni. A magyar rendőrség azonban tehetetlen – hangoztatta a család. Főleg, ha egy Rézműves „esete forog fenn”. A nyomozók és orvosszakértők ugyanis sem idegenkezűséget, sem olyan jelet, ráutaló magatartást, bizonyítékot nem találtak, amely gyilkosságra utalt volna.

Nagy kár a csávóért – siránkozott a család, épp aznap ünnepelte volna a huszonharmadik születésnapját. Még előtte volt az élet. Még alig élt. Még családja sem volt. Csak Rózsi, a második szomszéd nem mondott le arról az elvetemült szokásáról, hogy valahányszor elment Paliék háza előtt, bekiabált:

– Mikor akarod mán elvinni a jányodat? Ha megcsináltad nekem, tartsd el!

Pali, ha történetesen otthon volt, és épp nem aludt, lekurvázta, és megfenyegette, hogy kitepi a beleit, ha még sokat kellemetlenkedik neki.

A boncolás, a vizsgálatok miatt volt egy hetük, hogy kitalálják, milyen szertartás szerint temessék. A városnegyed református lelkésze mellett döntöttek, mert csinos szakálla volt, erős hangja, nem volt kifogása a zenekar ellen, és legutóbb olyan figurát csinált, amelyet még egyik egyházi szolgától sem láttak. Átugrotta a nyitott sírt. Ez igen, ez tetszett mindenkinek. Tollas Zolti özvegye boldogan újságolta később fünek-fának, hogy a halott lelke nem jelentkezett. Esküszik, hogy ez a sajátos gesztusnak köszönhető. El is terjedt jobb körökben a hír, hogy a halott lelkének visszajárását a református pap meg tudja akadályozni.

Amikor jelentették a temetést, kikötötték, hogy minden úgy legyen, mint Tollas Zolti temetésén. A lelkész csodálkozott, kicsit elgondolkozott, hogy miért kéri ezt. Ő a hivatalos agenda szerint végzi a szertartást, minden temetés ugyanolyan mederben zajlik. De végül is nem tulajdonított neki jelentőséget. Arra tippelt: a család egyszer volt életében református temetésen, az épp Tollas Zoltié volt, elnyerte a tetszésüket, mást nem ismernek.

Pali anyjának már a kezdet sem tetszett.

– „Tebenned bízunk eleitől fogva, Uram, téged tartottunk hajlékunknak” – zendített rá a kántor.

Pali anyja a Tollas Zolti temetéséről elkésett, ezt a „nótát” nem hallotta, és biztos volt abban, hogy a fiához nem illik. A családból senki sem hajléktalan. Ő pedig egyáltalán nem bízott az urában, sem az elején, sem a végén, sem viharos együttélésük közben. Aztán meg miért tesznek különbséget ember és ember között? Nehogy már a tebennedbízunk helyettesítse az átugrást. „Ki tudja, ezeknél a papoknál sosem lehessen tudni, mit miért tesznek.” Szűrös szemmel fixírozta a papot és a kántort, és az első vers után hangosan megjegyezte:

– Pali nem szerette ezt a nótát.

A pap intett a kántornak, hogy ne folytassa.

Ment minden a maga rendjén, a pap nem felejtett ki senkit a búcsúzóik hosszú névsorából, a zenekar, ahogy megállapodtak, a ravatalozótól a sírig húzta Pali kedvenc nótáit. Csak úgy sírtak a virágba borult akácok, jázminbokrok. A lelkész elmondta a magáét, „halál, hol a te fullánkod, pokol, hol a te diadalmad”, és átölelte az egészet az áldással, és jelet adott a sírásóknak a koporsó leeresztésére és behatolására. Pali anyjának ez a fullánkos dolog nagyon tetszett, meg is tapsolt, de mivel nem csatlakoztak hozzá, abbahagyta. Amikor a koporsó talajt fogott, és az első kapa föld rádörömbölt, Pali öccse elkiáltotta magát:

– Ácsi! Álljon meg a menet! – Majd a sír másik oldaláról, ahol a család tömörült, előrehajolva, átsuttogta a papnak:

– Mi lesz már! Csinálja!

– Mit csináljak? – vette át a kérdező stílusát a lelkész veszélyesen a gödör fölé hajolva.

– Hát, amit a Tollas Zolti temetésén!

– Már megcsináltam mindent.

– Na, ne kérésse magát. Fizetjük!

A lelkész elkeseredetten, némán, zavartan, kérdően mosolygott: Isten látja lelkemet, fogalmam sincs, mit várnak tőlem.

– Majd beszélek én a makacs fejével – nyugtatta a családot Pali anyja. Megkerülte a nyitott sírt, szorososan a lelkész mellé állt, úgy suttogta.

– Nem akarjuk, hogy visszajárjon a lelke, érte? Egyedül szokok otthon lenni, hogy most meghótt nekem. Nyugalomban szeretném tőteni az iccakákat. Érti?

– Ha gondolják, imádkozhatok a lelki békéjükért. Jövő vasárnap jöjjenek el maguk is a templomba, imádkozzunk együtt – javasolta a lelkész.

– Ne csinálja mán! Mit húzza az időt? Türelmetlenek mán a népek. Mennyit akar?

A lelkész arcán patakzott a verejték. Kérdőn nézett a kántorra, aki elkezeredetten rázta a fejét, és hátrébb húzódott egy hatalmas márványsíremlék védelmező árnyékába. A tömeg fenyegetően morajlott. A sír túlsó oldalán álló rokonok erősítésként időközben átsorakoztak Pali anyja mellé, a szó szoros értelmében bekerítve a lelkészt. A sírásók a biztonság kedvéért erősebben megmarkolták a lapát- és kapanyelet. „Szégyen a futás, de hasznos.” Hirtelen elhatározással a lelkész átugrota a nyitott sírt, és gyorsan kapaszkodott fel a bekaparásra váró földkupacra, hogy a fák közt majd egérutat nyerjen a kápolnánál várakozó kocsijáig. Ismerte a temetőt, mint a tenyerét, valahogy majd csak kicselezi az üldözőket. A tömeg ujjongása, tapsa állította meg. Döb-benten megtorpant, visszafordult. A porhanyós föld megindult alatta, és ő lassan csúszott a sírgödör felé. Megvilágosodott. Tollas Zolti temetésén egyre közelebb volt kénytelen állni a gödörhöz, mert a tömeg, mintha az érintésétől megszentelődne, egyre szorosabbra zárult körülötte, és emiatt légszomj kínoztá. Adott pillanatban úgy érezte, megindul alatta a föld.

Ijedtében átugrott a gödör túlsó oldalára, ahol a szomszéd sír betonjárdája stabilitást ígért.

A család átözönlött a másik oldalra, szorongatták, csókolták a lelkész kezét, miközben a sírásók felszabadultan kaparták vissza az anyaföldet a helyére. Pali öccse pénzt nyomott a palást zsebébe. Végre hagyták elmenni.

Akkor látta a fiú, hogy a pénz ott maradt, ahol a pap állt, a földön. Nyilván nem tudta, hogy a palást oldalán a nyílás nem zsebet takar. A pénz helyben maradását égi jelként értékelte, egy titkos belső hang azt súgta neki, hogy el kell azt játszani az elhunyt kedvenc pénznyerő-pénznyelő automatáin, a nagy Palira emlékezve. Mert az áldozati pénz. Az is megtörténhet, hogy abból majd még meggazdagodnak. A toron mindezt a résztvevőknek lelkes meggyőződéssel előadta. Mindenki helyeselt, mindenki gratulált, és mindenki biztosra vette, hogy a halott lelke soha többé nem tér vissza kísérteni az élőket. Hiába na, nagy igazságot mondott a pap: halál, hol a te fullánkod – ismételte fáradhatatlanul elérzékenyülve Pali anyja, két pohár pálinka lehajtása közti holtidőben, az étel fölött kerengő darazsakat hessegetve.

